

I

(Legislatīvi akti)

DIREKTĪVAS

PADOMES DIREKTĪVA (ES) 2016/1164

(2016. gada 12. jūlijs),

ar ko paredz noteikumus tādas nodokļu apiešanas prakses novēršanai, kas tieši iespaido iekšējā tirgus darbību

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 115. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc tiesību akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽²⁾,

saskaņā ar īpašu likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Pašlaik starptautiskās nodokļu sistēmas politiskās prioritātes aktualizē vajadzību nodrošināt, ka nodokli maksā tajā vietā, kur gūta peļņa un radīta vērtība. Tādēļ ir ļoti svarīgi atjaunot ticību nodokļu sistēmu taisnīgumam un ļaut valdībām faktiski īstenot fiskālo suverenitāti. Šie jaunie politiskie mērķi ir pārvērsti ieteikumos par konkrētu rīcību, kas saistīti ar Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) iniciatīvu, kura vērsta pret nodokļu bāzes samazināšanu un peļņas novirzīšanu (BEPS). Eiropadome šo darbu ir atzinīgi novērtējusi 2013. gada 13. un 14. marta un 2013. gada 19. un 20. decembra secinājumos. Reaģējot uz to, ka nepieciešams nodrošināt taisnīgāku nodokļu uzlikšanu, Komisija 2015. gada 17. jūnija paziņojumā ir izklāstījusi Rīcības plānu par taisnīgu un efektīvu uzņēmumu ienākuma nodokļa sistēmu Eiropas Savienībā.
- (2) Nobeiguma ziņojumi par 15 ESAO rīcības punktiem cīņā pret BEPS tika publicēti 2015. gada 5. oktobrī. Padome šos rezultātus atzinīgi novērtēja 2015. gada 8. decembra secinājumos. Padomes secinājumos bija uzsvērtā vajadzība ES līmenī rast vienotus, bet elastīgus risinājumus, kas būtu atbilstīgi ESAO BEPS secinājumiem. Turklāt secinājumos bija atbalstīta BEPS apkarošanas pasākumu efektīva, ātra un koordinēta īstenošana ES līmenī un pausts viedoklis, ka ES direktīvām vajadzības gadījumā vajadzētu būt vēlamajam līdzeklim, ar ko īstenot ESAO BEPS secinājumus ES līmenī. Iekšējā tirgus labas darbības nodrošināšanai ir būtiski, lai dalībvalstis vismaz īstenotu savas saistības saskaņā ar BEPS un plašākā kontekstā rīkotos nolūkā novērst nodokļu apiešanas praksi un

⁽¹⁾ Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēts.

⁽²⁾ Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēts.

nodrošinātu tainīgu un faktisku nodokļu uzlikšanu Savienībā pietiekami saskanīgā un koordinētā veidā. Tirdzī, kurā ekonomikas ir lielā mērā savstarpēji saistītas, ir nepieciešamas kopīgas stratēģiskas pieejas un koordinēta rīcība, lai uzlabotu iekšējā tirdzī darbību un izmantotu visus maksimāli iespējamus pozitīvos ieguvumus no iniciatīvas, kas vērsta pret BEPS. Turklāt vienīgi ar kopīgiem noteikumiem varētu novērst tirdzī sadrumstalotību un darīt galu pašreizējām neatbilstībām un tirdzī kropļojumiem. Visbeidzot, tādi valstu īstenošanas pasākumi, kuriem visā Savienībā ir kopīgs pamats, nodokļu maksātājiem sniegtu juridisko noteiktību par to, ka minētie pasākumi ir saderīgi ar Savienības tiesībām.

- (3) Ir nepieciešams paredzēt noteikumus, lai pastiprinātu vidējo aizsardzības līmeni pret agresīvu nodokļu plānošanu iekšējā tirdzī. Tā kā minētajiem noteikumiem būtu jāiekļaujas 28 dažādās uzņēmumu ienākuma nodokļa sistēmās, tie būtu jāparedz kā vispārīgi noteikumi un īstenošana jāatstāj dalībvalstu ziņā, jo tās labāk spēj traktēt šo noteikumu īpašos elementus tādā veidā, lai tos pēc iespējas labāk pielāgotu savām uzņēmumu ienākuma nodokļa sistēmām. Šo mērķi varētu sasniegt, visā Savienībā valstu uzņēmumu ienākuma nodokļa sistēmām izveidojot minimālo aizsardzības līmeni pret nodokļu apiešanas praksi. Tādēļ ir nepieciešams koordinēt dalībvalstu reakciju 15 ESAO rīcības punktu rezultātu īstenošanā, kas vērsta pret BEPS, ar mērķi padarīt iedarbīgāku veidu, kā kopumā iekšējā tirdzī vērsties pret nodokļu apiešanas praksi. Tādēļ ir nepieciešams noteikt kopīgu minimālo aizsardzības līmeni konkrētās iekšējā tirdzī jomās.
- (4) Ir nepieciešams paredzēt noteikumus, kas piemērojami visiem tiem nodokļu maksātājiem, kuri maksā uzņēmumu ienākuma nodokli dalībvalstī. Ņemot vērā, ka rastos vajadzība aptvert plašāku valstu nodokļu klāstu, nav vēlams paplašināt šīs direktīvas darbības jomu, attiecinot to uz tādiem vienību veidiem, kuriem dalībvalstī nepiemēro uzņēmumu ienākuma nodokli, proti, jo īpaši caurskatāmām vienībām. Minētie noteikumi būtu jāpiemēro arī minēto uzņēmumu ienākuma nodokļu maksātāju pastāvīgām iestādēm, kuras var atrasties citā(-s) dalībvalstī(-s). Uzņēmumu ienākuma nodokļu maksātāji var būt dalībvalsts rezidenti nodokļu vajadzībām vai var būt izveidojuši uzņēmumu saskaņā ar dalībvalsts tiesību aktiem. Tādu vienību pastāvīgās iestādes, kuru rezidences vieta nodokļu vajadzībām ir trešā valstī, arī būtu jāaptver šajos noteikumos, ja tās atrodas vienā vai vairākās dalībvalstīs.
- (5) Ir nepieciešams paredzēt noteikumus, kas vērsta pret nodokļu bāzes samazināšanu iekšējā tirdzī un peļņas novirzīšanu ārpus iekšējā tirdzī. Lai sekmētu šā mērķa sasniegšanu, ir nepieciešami noteikumi šādās jomās: procentu atskaitīšanas ierobežojumi, izceļošanas nodokļa uzlikšana, vispārējs noteikums par ļaunprātīgas izmantošanas novēršanu, noteikumi attiecībā uz kontrolētiem ārvalstu uzņēmumiem un noteikumi, ar ko vērsties pret hibrīdneatbilstībām. Gadījumos, kad minēto noteikumu piemērošana izraisa nodokļu dubultu uzlikšanu, nodokļu maksātājiem būtu jāsaņem atvieglojums, kas attiecīgā gadījumā izpaužas kā citā dalībvalstī vai trešā valstī samaksātā nodokļa atskaitīšana. Tādējādi noteikumiem vajadzētu būt ar mērķi ne vien vērsties pret nodokļu apiešanas praksi, bet arī izvairīties no citu tirdzī šķēršļu radīšanas, piemēram, nodokļu dubultas uzlikšanas.
- (6) Cenšoties samazināt globālās nodokļu saistības, uzņēmumu grupas arvien vairāk mēģina BEPS, izmantojot pārmērīgi augstus procentu maksājumus. Procentu ierobežošanas noteikums ir nepieciešams, lai šādu praksi novērstu, ierobežojot nodokļu maksātāju iespējas atskaitīt pārsniedzošās aizņēmumu izmaksas. Tādēļ ir nepieciešams noteikt atskaitāmo izdevumu īpatsvaru, par atsauci ņemot nodokļu maksātāja ar nodokli apliekamo peļņu pirms procentiem, nodokļiem, nolietojuma un amortizācijas (EBITDA). Dalībvalstis varētu samazināt šo īpatsvaru vai noteikt laika ierobežojumu, vai ierobežot nesegto aizņēmumu izmaksu summu, ko var pārnest uz priekšu vai atpakaļ, lai nodrošinātu augstāku aizsardzības līmeni. Ņemot vērā to, ka mērķis ir noteikt minimālos standartus, dalībvalstis varētu pieņemt alternatīvu pasākumu attiecībā uz nodokļu maksātāja peļņu pirms procentu maksājumiem un nodokļiem (EBIT), kas būtu noteikta tādā veidā, lai tā būtu ekvivalenta ar īpatsvaru, kas aprēķināts, pamatojoties uz EBITDA. Dalībvalstis varētu papildus šajā direktīvā paredzētajam procentu ierobežošanas noteikumam pielietot arī mērķtiecīgus noteikumus pret grupas iekšējo aizņēmuma finansēšanu, jo īpaši noteikumus par nepietiekamu kapitalizāciju. No nodokļa atbrīvotus ieņēmumus nebūtu jādzēs pret atskaitāmām aizņēmumu izmaksām. Tādēļ nosakot procentus, ko var atskaitīt, būtu jāņem vērā vienīgi apliekamie ienākumi.
- (7) Ja nodokļu maksātājs ir daļa no grupas, kura sniedz obligātos konsolidētos pārskatus, tad, piešķirot nodokļu maksātājiem tiesības atskaitīt lielākas pārsniedzošās aizņēmumu izmaksas, varētu ņemt vērā visas grupas parādsaistības pasaules līmenī. Varētu būt arī lietderīgi paredzēt noteikumus par pašu kapitāla atkāpes (equity escape) klauzulu, kad procentu ierobežošanas noteikums nav piemērojams, ja uzņēmums var pierādīt, ka tā pašu kapitāla īpatsvars tā kopējās aktīvos ir kopumā vienāds vai lielāks par līdzvērtīgo grupas īpatsvaru. Procentu ierobežošanas noteikums būtu jāpiemēro attiecībā uz nodokļu maksātāja pārsniedzošajām aizņēmumu izmaksām,

neatkarīgi no tā, vai izmaksu pamatā esošais parāds radies valstī, pārrobežu situācijā Savienībā vai ar trešām valstīm, vai arī izmaksas radušās no trešām personām, saistītiem uzņēmumiem vai grupas iekšienē. Ja dalībvalstī ir vairāk par vienu grupas vienību, dalībvalsts var apsvērt visu vienā dalībvalstī esošo grupas vienību kopējo stāvokli, tostarp piemērojot vienībām atšķirīgas nodokļu sistēmas, lai grupas vienības varētu savstarpēji novirzīt peļņu vai procentu iespējas, piemērojot noteikumus, kas ierobežo procentu atskaitīšanu.

- (8) Lai samazinātu noteikumu administratīvo un atbilstības nodrošināšanas slogu, būtiski nesamazinot noteikumu ietekmi uz nodokļiem, varētu būt lietderīgi paredzēt aizsardzības noteikumu (*safe harbour rule*), lai neto procenti būtu vienmēr atskaitāmi līdz noteiktai summai, ja atskaitījums ir lielāks par īpatsvaru, kas aprēķināts, pamatojoties uz *EBITDA*. Dalībvalstis varētu samazināt noteikto monetāro robežvērtību, lai nodrošinātu augstāku aizsardzības līmeni savas valsts nodokļu bāzei. Tā kā *BEPS* principā notiek ar pārmērīgi augstiem procentu maksājumiem starp vienībām, kas ir saistīti uzņēmumi, ir lietderīgi un nepieciešams ļaut procentu ierobežošanas noteikuma darbības jomā neieklāut neatkarīgas vienības, ņemot vērā ierobežoto nodokļu apiešanas risku. Lai atvieglotu pāriešanu uz jauno procentu ierobežošanas noteikumu, dalībvalstis varētu paredzēt klauzulu par tiesībām saglabāt iepriekš spēkā esošos nosacījumus (*grandfathering clause*), kura attiektos uz pastāvošajiem aizdevumiem tiktāl, ciktāl to nosacījumi vēlāk netiek grozīti, proti, gadījumā, ja vēlāk tiek izdarīti grozījumi, tiesības saglabāt iepriekš spēkā esošos nosacījumus nepiemērotu nevienam aizdevuma summas vai ilguma palielinājumam, bet tās attiektos tikai uz aizdevuma sākotnējiem nosacījumiem. Neskarot valsts atbalsta noteikumus, dalībvalstis varētu neieklāut arī pārsniedzošās aizņēmumu izmaksas, kas radušās aizdevumos, ko izmanto, lai finansētu ilgtermiņa publiskās infrastruktūras projektus, ņemot vērā to, ka šādiem finansēšanas mehānismiem ir neliels *BEPS* risks vai tāda nav vispār. Šajā kontekstā dalībvalstīm vajadzētu pienācīgi pierādīt, ka publiskās infrastruktūras projektu finansēšanas mehānismiem ir īpašas iezīmes, kas pamato šādus noteikumus salīdzinājumā ar tiem finansēšanas mehānismiem, uz kuriem attiecinā ierobežojošus noteikumus.
- (9) Lai gan ir vispārēji atzīts, ka uz finanšu sabiedrībām, proti, finanšu iestādēm un apdrošināšanas sabiedrībām, arī būtu jāattiecinā procentu atskaitīšanas ierobežojumi, tāpat ir atzīts arī tas, ka abām minētajām jomām ir īpašas iezīmes, kuru dēļ tām nepieciešama īpaši izstrādāta pieeja. Tā kā šajā jomā diskusijās starptautiskā un Savienības kontekstā vēl nav atrasts galīgs risinājums, pašlaik vēl nav iespējams ietvert konkrētus noteikumus finanšu un apdrošināšanas jomā un dalībvalstīm tāpēc būtu jāvar tos izslēgt no procentu ierobežošanas noteikumu darbības jomas.
- (10) Izceļošanas nodokļus izmanto, lai valsts uzliktu nodokli tāda nodokļu maksātāja, kas pārvieto aktīvus vai savu rezidenci nodokļu vajadzībām ārpus valsts nodokļu jurisdikcijas, jebkura kapitāla pieauguma, kas radies tās teritorijā, ekonomiskajai vērtībai, pat ja minētais pieaugums izceļošanas laikā vēl nav realizēts. Tādēļ ir nepieciešams konkretizēt situācijas, kurās uz nodokļu maksātājiem attiecas noteikumi par izceļošanas nodokli un tā nerealizētajam kapitāla pieaugumam, kas ietverts pārvietotajos aktīvos, uzliek nodokli. Lietderīgi ir arī precizēt, ka aktīvu, tostarp naudas, pārvešana starp mātesuzņēmumu un tā meitasuzņēmumiem neietilpst paredzētā noteikuma par izceļošanas nodokļa uzlikšanu darbības jomā. Lai aprēķinātu summas, ir būtiski noteikt pārvietoto aktīvu tirgus vērtību aktīvu izceļošanas brīdī, pamatojoties uz nesaistītu uzņēmumu darījuma principu. Lai nodrošinātu noteikuma saderību ar kredīta metodes izmantošanu, ir vēlams ļaut dalībvalstīm atsaukties uz brīdi, kad tiesības uzlikt nodokli pārvietotajam aktīvam tiek zaudētas. Tiesības uzlikt nodokli būtu jānosaka valsts līmenī. Ir arī jāļauj saņēmējai valstij apstrīdēt izceļošanas valsts noteikto pārvietoto aktīvu vērtību, ja tā neatbilst aktīvu tirgus vērtībai. Dalībvalstis šādā nolūkā varētu izmantot pastāvošos strīdu izšķiršanas mehānismus. Nepieciešams risināt izceļošanas nodokļa piemērošanu Savienībā un paskaidrot nosacījumus, lai atbilstu Savienības tiesībām. Minētajās situācijās nodokļu maksātājiem vajadzētu būt tiesīgiem vai nu nekavējoties samaksāt novērtēto izceļošanas nodokļa summu, vai atlikt nodokļa summas maksāšanu, to veicot pa daļām vairāku gadu laikā, iespējams ar procentiem un garantiju.

Šim nolūkam dalībvalstis varētu pieprasīt, lai attiecīgie nodokļu maksātāji nepieciešamo informāciju ietver deklarācijā. Izceļošanas nodoklis nebūtu jāiekasē gadījumos, kad aktīvi tiek pārvesti pagaidu kārtā, ja ir paredzēts tos pārvietot atpakaļ uz aktīvu pārvedēja dalībvalsti un ja pārvešana notikusi, lai ievērotu prudenciālās kapitāla prasības, vai likviditātes pārvaldības nolūkiem, vai vērtspapīru finansēšanas darījumos, vai ja aktīvi iesniegti kā nodrošinājums.

- (11) Vispārējus noteikumus par ļaunprātīgas izmantošanas novēršanu (*GAAR*) nodokļu sistēmās izmanto, lai vērstos pret ļaunprātīgu nodokļu praksi, kas vēl nav aptverta konkrētiem gadījumiem paredzētos noteikumos. Proti,

GAAR izmantošanas nolūks ir novērst nepilnības, neskarot konkrētu ļaunprātīgas izmantošanas novēršanas noteikumu piemērojamību. Savienībā GAAR būtu jāpiemēro vienīgi struktūrām, kuras ir neīstas; pretējā gadījumā nodokļu maksātājam būtu jādod tiesības saviem tirdzniecības darījumiem izvēlēties visefektīvāko nodokļu struktūru. Tādēļ ir svarīgi nodrošināt to, ka GAAR valstu līmeņi, Savienības līmeņi un ar trešām valstīm piemēro vienotā veidā, lai nebūtu atšķirību to piemērošanas tvērumā un rezultātos valstu līmeņi un pārrobežu situācijās. Dalībvalstīm nebūtu jāliedz piemērot sodus, ja piemēro GAAR. Izvērtējot, vai struktūra būtu uzskatāma par neīstu, dalībvalstīm varētu būt iespēja ņemt vērā visus pamatotos ekonomiskos iemeslus, tostarp finanšu darbības.

- (12) Kontrolētu ārvalstu uzņēmumu (CFC) noteikumu rezultātā kontrolēta meitasuzņēmuma ienākumu, kuram uzlikts zems nodoklis, attiecinā uz tā mātesuzņēmumu. Tādējādi mātesuzņēmums kļūst par šā attiecinātā ienākuma nodokļa subjektu tajā valstī, kurā ir tā rezidence nodokļu vajadzībām. Atkarībā no konkrētās valsts politiskajām prioritātēm CFC noteikumu adresāts var būt viss meitasuzņēmums, kam uzlikts zems nodoklis, īpašas ienākumu kategorijas vai ienākums, kurš ir mākslīgi novirzīts uz meitasuzņēmumu. Jo īpaši, lai nodrošinātu, ka CFC noteikumi ir samērīga atbilde uz bažām par BEPS, ir būtiski, lai dalībvalstis, kuras savus CFC noteikumus attiecina tikai uz ienākumiem, kas ir mākslīgi novirzīti meitasuzņēmumam, pievērstos tieši tām situācijām, kad lielākā daļa lēmumu pieņemšanas darbību, kuru dēļ ir radušies novirzīti ienākumi kontrolētā meitasuzņēmuma līmeņi, tiek veikta nodokļu maksātāja dalībvalstī. Lai samazinātu administratīvo slogu un atbilstības izmaksas, vajadzētu būt arī pieņemamam, ka minētās dalībvalstis atbrīvo konkrētas vienības ar zemu peļņu vai zemu peļņas daļu, kas rada mazāku nodokļu apiešanas risku. Līdz ar to ir nepieciešams, lai CFC noteikumi attiektos arī uz tādu pastāvīgu iestāžu peļņu, ja nodokļu maksātāja dalībvalstī šādu peļņai nepiemēro nodokli vai ja tā ir atbrīvota no nodokļa. Tomēr nav nepieciešams saskaņā ar CFC noteikumiem uzlikt nodokli pastāvīgu iestāžu peļņai, kam ir atteikts atbrīvojums no nodokļa saskaņā ar valsts noteikumiem, jo šīs pastāvīgās iestādes tiek traktētas kā kontrolēti ārvalstu uzņēmumi. Lai nodrošinātu augstāku aizsardzības līmeni, dalībvalstis varētu samazināt kontroles robežvērtību vai izmantot augstāku robežvērtību, reāli samaksāto uzņēmumu ienākuma nodokli salīdzinot ar uzņēmumu ienākuma nodokli, kas tiktu iekasēts nodokļu maksātāja dalībvalstī. Dalībvalstis, transponējot CFC noteikumus savos valsts tiesību aktos, varētu izmantot pietiekami augstu nodokļa likmes daļu robežvērtību.

Vēlams risināt šāda veida situācijas gan trešās valstīs, gan Savienībā. Lai ievērotu pamatbrīvības, ienākumu kategorijām vajadzētu būt kombinētām ar izņēmumiem attiecībā uz būtību, kuru mērķis ir ierobežot noteikumu ietekmi Savienībā, attiecinot tos tikai uz gadījumiem, kad CFC neveic būtisku saimniecisko darbību. Ir svarīgi, lai nodokļu administrācijas un nodokļu maksātāji sadarbotos nolūkā apkopot attiecīgos faktus un apstākļus, lai noteiktu, vai ir jāpiemēro noteikums par izņēmumu. Vajadzētu būt pieņemamam, ka dalībvalstis, transponējot CFC noteikumus valstu tiesību aktos, izmanto trešo valstu baltos, pelēkos vai melnos sarakstus, kuri ir sastādīti, pamatojoties uz noteiktiem šajā direktīvā izklāstītiem kritērijiem, un kuros var būt iekļauts uzņēmumu ienākuma nodokļa likmes līmenis, vai izmanto dalībvalstu baltos sarakstus, kas sastādīti uz minētā pamata.

- (13) Hibridneatbilstības rodas maksājumu (finanšu instrumentu) vai vienību atšķirīga juridiskā raksturojuma dēļ, un šīs atšķirības nāk klajā divu jurisdikciju tiesību sistēmu mijiedarbībā. Šādu neatbilstību sekas bieži ir dubulta atskaitīšana (proti, atskaitīšana abās valstīs) vai ienākuma atskaitīšana vienā valstī un tā neiekļaušana nodokļa bāzē otrā valstī. Lai neitralizētu hibridneatbilstības pasākumu ietekmi, ir nepieciešams paredzēt noteikumus, saskaņā ar kuriem neatbilstības gadījumā vienai no divām jurisdikcijām būtu jāatsakās no tāda maksājuma atskaitījuma, kas rada šādu rezultātu. Šajā kontekstā ir lietderīgi precizēt, ka pasākumu, kas paredzēti, lai risinātu hibridneatbilstības šajā direktīvā, mērķis ir novērst neatbilstības situācijas, kuras radušās finanšu instrumenta vai vienības juridiskā raksturojuma atšķirību dēļ, un ar tiem nav paredzēts ietekmēt dalībvalsts nodokļu sistēmas vispārējās iezīmes. Lai gan dalībvalstis Rīcības kodeksa jautājumu grupā (uzņēmējdarbības nodokļi) ir vienojušās par hibrīda vienību un hibrīda pastāvīgo iestāžu nodokļu režīmu Savienībā, kā arī par hibrīda vienību nodokļu režīmu attiecībā ar trešām valstīm, vēl ir nepieciešams pieņemt saistošus noteikumus. Ir ļoti svarīgi turpināt darbu pie hibridneatbilstībām starp dalībvalstīm un trešām valstīm, kā arī pie citām hibridneatbilstībām, piemēram, tādām, kas saistītas ar pastāvīgām iestādēm.
- (14) Ir nepieciešams precizēt, ka šajā direktīvā paredzēto noteikumu, kas vērsti pret nodokļu apiešanu, īstenošanai nebūtu jāskar nodokļu maksātāja pienākumu ievērot nesaistītu uzņēmumu darījuma principu vai attiecīgā gadījumā dalībvalstu tiesības koriģēt nodokļu saistības, palielinot tās, saskaņā ar nesaistītu uzņēmumu darījuma principu.

- (15) Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 45/2001 ⁽¹⁾ 28. panta 2. punktu ir notikusi apspriešanās ar Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāju. Tiesības uz personas datu aizsardzību, kas noteiktas Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 8. pantā, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 95/46/EK ⁽²⁾, attiecas uz personas datu apstrādi, ko veic šīs direktīvas jomā.
- (16) Ņemot vērā to, ka šīs direktīvas galvenais mērķis ir uzlabot iekšējā tirgus kopējo noturību pret nodokļu apiešanas praksi pārrobežu situācijās, šo mērķi nevar pietiekami labi sasniegt, dalībvalstīm rīkojoties atsevišķi. Valstu uzņēmumu ienākuma nodokļa sistēmas ir atšķirīgas, un dalībvalstu neatkarīga rīcība tikai palielinātu iekšējā tirgū tiešo nodokļu jomā pastāvošo sadrumstalotību. Tādējādi neefektivitāte un traucējumi saglabātos atšķirīgu valstu pasākumu mijiedarbībā. Rezultāts būtu saskaņotības trūkums. Ņemot vērā to, ka liela apmēra neefektivitāte iekšējā tirgū galvenokārt izraisa pārrobežu rakstura problēmas, novēršanas pasākumi būtu jāpieņem Savienības līmenī. Tādēļ ir svarīgi pieņemt risinājumus, kas darbojas visā iekšējā tirgū, un to var labāk panākt Savienības līmenī. Tādējādi Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar subsidiaritātes principu, kas noteikts Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas vajadzīgi šā mērķa sasniegšanai. Nosakot minimālo aizsardzības līmeni iekšējā tirgū, šīs direktīvas mērķis ir panākt vien minimālo saskaņotības pamatlīmeni Savienībā, kas nepieciešams tās mērķu sasniegšanai.
- (17) Komisijai būtu jāizvērtē šīs direktīvas īstenošana pēc četriem gadiem no tās stāšanās spēkā un par to jāziņo Padomei. Dalībvalstīm būtu jāpaziņo Komisijai visa informācija, kas nepieciešama šim novērtējumam,

IR PIENĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

I NODAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1. pants

Piemērošanas joma

Direktīvu piemēro visiem nodokļu maksātājiem, kuriem piemēro uzņēmumu ienākuma nodokli vienā vai vairākās dalībvalstīs, tostarp vienību, kuru rezidences vieta nodokļu vajadzībām ir trešā valstī, pastāvīgajām iestādēm vienā vai vairākās dalībvalstīs.

2. pants

Definīcijas

Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

- 1) "aizņēmumu izmaksas" ir procentu izdevumi par jebkāda veida parādu, citi izdevumi, kas ir ekonomiski līdzvērtīgi procentiem un izmaksām, kas radušās saistībā ar līdzekļu iegūšanu, kā definēts valsts tiesību aktos, tostarp, bet ne tikai, maksājumi atbilstoši aizdevumiem saistībā ar līdzdalību peļņā, aprēķinātie procenti par tādiem instrumentiem kā konvertējamas obligācijas un nulles kupona obligācijas, piešķirumi saskaņā ar alternatīviem finansēšanas mehānismiem, piemēram, islāmisko finanšu sistēmu, finanšu nomas maksājumu finanšu izmaksu elementi, kapitalizēti procenti, kas iekļauti attiecīgā aktīva bilances vērtībā, vai kapitalizētu procentu amortizācija, summas, kuras aprēķina, izmantojot finansējuma atdevi saskaņā ar transfertcenu noteikšanas noteikumiem, ja tādi ir piemērojami, nosacīto procentu summas saskaņā ar atvasinātiem instrumentiem vai riska ierobežošanas

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 45/2001 (2000. gada 18. decembris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Kopienas iestādēs un struktūrās un par šādu datu brīvu apriti (OV L 8, 12.1.2001., 1. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (EK) Nr. 95/46/EK (1995. gada 24. oktobris) par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un par šādu datu brīvu apriti (OV L 281, 23.11.1995., 31. lpp.).

mehānismiem saistībā ar vienības aizņēmumiem, noteikti ieguvumi un zaudējumi no ārvalstu valūtas maiņas saistībā ar aizņēmumiem un instrumentiem, kas saistīti ar finansējuma piesaisti, finansēšanas mehānismu garantijas maksas, administrēšanas maksas un līdzīgas izmaksas saistībā ar naudas līdzekļu aizņēmumiem;

- 2) “pārsniedzošās aizņēmumu izmaksas” ir summa, par kuru nodokļu maksātāja atskaitāmās aizņēmumu izmaksas pārsniedz apliekamus ienākumus no procentiem un citus ekonomiski līdzvērtīgus apliekamus ienākumus, kurus nodokļu maksātājs saņem saskaņā ar valsts tiesību aktiem;
- 3) “taksācijas periods” ir taksācijas gads, kalendārais gads vai jebkurš cits nodokļu vajadzībām atbilstīgs periods;
- 4) “saistīts uzņēmums” ir:
 - a) vienība, kurā nodokļu maksātājs tur tiešu vai netiešu dalību ar 25 procentiem vai vairāk balsstiesību vai kapitāla vai ir tiesīgs saņemt 25 procentus vai vairāk no minētās vienības peļņas;
 - b) fiziska persona vai vienība, kura tur tiešu vai netiešu dalību nodokļu maksātājā ar 25 procentiem vai vairāk balsstiesību vai kapitāla vai ir tiesīga saņemt 25 procentus vai vairāk no nodokļu maksātāja peļņas.

Ja fiziska persona vai vienība tur tiešu vai netiešu dalību nodokļu maksātājā un vienā vai vairākās vienībās ar 25 procentiem vai vairāk balsstiesību vai kapitāla, visas attiecīgās vienības, tostarp nodokļu maksātājs, uzskatāmas par saistītiem uzņēmumiem.

Šīs direktīvas 9. panta nolūkā un tad, ja neatbilstībā ir iesaistīta hibrīda vienība, šo definīciju groza tā, lai 25 procentu prasība tiktu aizstāta ar 50 procentu prasību.

- 5) “finanšu sabiedrība” ir jebkura no šādām vienībām:
 - a) kredītiestāde vai ieguldījumu brokeru sabiedrība, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/39/EK 4. panta 1. punkta 1) apakšpunktā ⁽¹⁾, vai alternatīvo ieguldījumu fondu pārvaldnieks (AIFP), kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/61/ES ⁽²⁾ 4. panta 1. punkta b) apakšpunktā, vai pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmuma (PVKIU) pārvaldības sabiedrība, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/65/EK ⁽³⁾ 2. panta 1. punkta b) apakšpunktā;
 - b) apdrošināšanas sabiedrība, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/138/EK 13. panta 1. punktā ⁽⁴⁾;
 - c) pārpadrošināšanas sabiedrība, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/138/EK 13. panta 4. punktā;
 - d) papildpensijas kapitāla uzkrāšanas institūcija, kas ir Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2003/41/EK ⁽⁵⁾ darbības jomā, ja vien dalībvalsts nav izvēlējusies pilnībā vai daļēji nepiemērot minēto direktīvu šādai institūcijai saskaņā ar minētās direktīvas 5. pantu, vai papildpensijas kapitāla uzkrāšanas institūcijas pārvaldnieks, kā minēts minētās direktīvas 19. panta 1. punktā;
 - e) pensiju iestādes, kas pārvalda pensiju shēmas, kuras uzskatāmas par sociālā nodrošinājuma shēmām, uz ko attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 883/2004 ⁽⁶⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 987/2009 ⁽⁷⁾, kā arī jebkura juridiska vienība, kas izveidota šādu shēmu ieguldījumiem;

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/39/EK (2004. gada 21. aprīlis), kas attiecas uz finanšu instrumentu tirgiem un ar ko groza Padomes Direktīvas 85/611/EEK un 93/6/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2000/12/EK un atceļ Padomes Direktīvu 93/22/EEK (OV L 145, 30.4.2004., 1. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/61/ES (2011. gada 8. jūnijs) par alternatīvo ieguldījumu fondu pārvaldniekiem un par grozījumiem Direktīvā 2003/41/EK, Direktīvā 2009/65/EK, Regulā (EK) Nr. 1060/2009 un Regulā (ES) Nr. 1095/2010 (OV L 174, 1.7.2011., 1. lpp.).

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/65/EK (2009. gada 13. jūlijs) par normatīvo un administratīvo aktu koordināciju attiecībā uz pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumiem (PVKIU) (OV L 302, 17.11.2009., 32. lpp.).

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/138/EK (2009. gada 25. novembris) par uzņēmējdarbības uzsākšanu un veikšanu apdrošināšanas un pārpadrošināšanas jomā (Maksājspēja II) (OV L 335, 17.12.2009., 1. lpp.).

⁽⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/41/EK (2003. gada 3. jūnijs) par papildpensijas kapitāla uzkrāšanas institūciju darbību un uzraudzību (OV L 235, 23.9.2003., 10. lpp.).

⁽⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 883/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu (OV L 166, 30.4.2004., 1. lpp.).

⁽⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 987/2009 (2009. gada 16. septembris), ar ko nosaka īstenošanas kārtību Regulai (EK) Nr. 883/2004 par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu (OV L 284, 30.10.2009., 1. lpp.).

- f) alternatīvo ieguldījumu fonds (AIF), kuru pārvalda AIF pārvaldnieks, kā definēts Direktīvas 2011/61/EK 4. panta 1. punkta b) apakšpunktā, vai AIF, kuru uzrauga saskaņā ar piemērojamām valsts tiesībām;
- g) PVKIU Direktīvas 2009/65/EK 1. panta 2. punkta nozīmē;
- h) centrālais darījumu partneris, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 648/2012 ⁽¹⁾ 2. panta 1. punktā;
- i) centrālie vērtspapīru depozitāriji, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 909/2014 ⁽²⁾ 2. panta 1. punkta 1) apakšpunktā;
- 6) "aktīvu pārvešana" ir darbība, kuras rezultātā dalībvalsts zaudē tiesības uzlikt nodokli pārvestajiem aktīviem, aktīviem vienlaikus paliekot tā paša nodokļu maksātāja juridiskā vai ekonomiskā īpašumā;
- 7) "rezidences nodokļu vajadzībām pārcešana" ir darbība, kuras rezultātā nodokļu maksātājs zaudē vienas dalībvalsts rezidenci nodokļu vajadzībām un iegūst citas dalībvalsts vai trešās valsts rezidenci nodokļu vajadzībām;
- 8) "pastāvīgās iestādes darījumdarbības pārcešana" ir darbība, kuras rezultātā nodokļu maksātājs zaudē ar nodokli apliekamu klātbūtni dalībvalstī un iegūst ar nodokli apliekamu klātbūtni citā dalībvalstī vai trešā valstī, nekļūstot par minētās dalībvalsts vai trešās valsts rezidentu nodokļu vajadzībām;
- 9) "hibrīdneatbilstības pasākumi" ir situācija starp nodokļu maksātāju vienā dalībvalstī un saistītu uzņēmumu citā dalībvalstī vai strukturēts mehānisms starp dalībvalstu pusēm, kura rezultāts finanšu instrumenta vai vienības juridiskā raksturojuma atšķirību dēļ ir šāds:
- a) viena un tā paša maksājuma, izdevumu vai zaudējumu atskaitījums gan dalībvalstī, kur maksājums, izdevumi vai zaudējumi ir radušies, gan citā dalībvalstī ("dubultais atskaitījums"); vai
- b) maksājums ir atskaitīts dalībvalstī, kurā tas radies, bet tas pats maksājums nav nodokļu vajadzībām attiecīgi ieskaitīts citā dalībvalstī ("atskaitījums bez iekļaušanas").

3. pants

Minimālais aizsardzības līmenis

Direktīva neliedz piemērot valstu vai nolīgumos paredzētus noteikumus, kuru mērķis ir garantēt augstāku valsts iekšējās uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzes aizsardzības līmeni.

II NODAĻA

PASĀKUMI PRET NODOKĻU APIEŠANU

4. pants

Procentu ierobežošanas noteikums

1. Pārsniedzošās aizņēmumu izmaksas ir atskaitāmas tajā taksācijas periodā, kad tās ir radušās, nepārsniedzot 30 procentus no nodokļu maksātāja peļņas pirms procentiem, nodokļiem, nolietojuma un amortizācijas (EBITDA).

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 648/2012 (2012. gada 4. jūlijs) par ārpusbiržas atvasinātajiem instrumentiem, centrālajiem darījumu partneriem un darījumu reģistriem (OV L 201, 27.7.2012., 1. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 909/2014 (2014. gada 23. jūlijs) par vērtspapīru norēķinu uzlabošanu Eiropas Savienībā, centrālajiem vērtspapīru depozitārijiem un grozījumiem Direktīvās 98/26/EK un 2014/65/ES un Regulā (ES) Nr. 236/2012 (OV L 257, 28.8.2014., 1. lpp.).

Piemērojot šo pantu, dalībvalstis par nodokļu maksātāju var uzskatīt arī:

- a) vienību, kurai grupas vārdā ir atļauts piemērot noteikumus vai kurai tie ir jāpiemēro atbilstoši tam, kā noteikts valsts tiesību aktos nodokļu jomā;
- b) vienību grupā, kā noteikts saskaņā ar valsts tiesību aktiem nodokļu jomā, kura nekonsolidē savu locekļu rezultātus nodokļu vajadzībām.

Šādos apstākļos pārsniedzot aizņēmumu izmaksas un *EBITDA* var aprēķināt grupas līmenī un aprēķinā iekļaut visu grupas dalībnieku rezultātus.

2. *EBITDA* aprēķina, nodokļu maksātāja dalībvalstī ar uzņēmumu ienākuma nodokli apliekamiem ienākumiem pieskaitot atpakaļ nodokļu aprēķināšanas nolūkiem koriģētas pārsniedzot aizņēmumu izmaksas, kā arī nodokļu aprēķināšanas nolūkiem koriģētas nolietojuma un amortizācijas summas. Ar nodokli neapliekamus ienākumus nodokļu maksātāja *EBITDA* neiekļauj.

3. Atkāpjoties no 1. punkta noteikumiem, nodokļu maksātājam var dot tiesības:

- a) atskaitīt pārsniedzot aizņēmumu izmaksas līdz EUR 3 000 000;
- b) pārsniedzot aizņēmumu izmaksas atskaitīt pilnā apmērā, ja nodokļu maksātājs ir neatkarīga vienība.

Piemērojot 1. punkta otro daļu, EUR 3 000 000 attiecas uz visu grupu.

Piemērojot pirmās daļas b) apakšpunktu, neatkarīga vienība ir nodokļu maksātājs, kas nav konsolidētas grupas daļa finanšu grāmatvedības nolūkā un kam nav saistītu uzņēmumu vai pastāvīgu iestāžu.

4. Dalībvalstis var no 1. punkta darbības jomas izslēgt pārsniedzot aizņēmumu izmaksas, kas radušās no:

- a) aizdevumiem, kas noslēgti pirms 2016. gada 17. jūnija, taču izslēgšanu neattiecinā uz nekādiem vēlākiem šādu aizdevumu grozījumiem;
- b) aizdevumiem, ko izmanto, lai finansētu ilgtermiņa publiskās infrastruktūras projektu, kuram projekta īstenotājs, aizdevuma izmaksas, aktīvi un ienākumi – viss ir Savienībā.

Piemērojot pirmās daļas b) apakšpunktu, ilgtermiņa publiskās infrastruktūras projekts ir projekts ar mērķi nodrošināt, atjaunināt, pārvaldīt un/vai uzturēt plaša mēroga aktīvu, ko dalībvalsts veic sabiedrības interesēs.

Ja piemēro pirmās daļas b) apakšpunktu, jebkādos ienākumus no ilgtermiņa publiskās infrastruktūras projekta izslēdz no nodokļu maksātāja *EBITDA*, un visas izslēgtās pārsniedzot aizņēmumu izmaksas neiekļauj grupas pārsniedzot aizņēmumu izmaksās attiecībā uz 5. punkta b) apakšpunktā minētajām trešām personām.

5. Ja nodokļu maksātājs ir konsolidētas grupas dalībnieks finanšu grāmatvedības nolūkā, nodokļu maksātājam var piešķirt tiesības vai nu:

- a) pārsniedzot aizņēmumu izmaksas atskaitīt pilnā apmērā, ja tas var pierādīt, ka tā pašu kapitāla īpatsvars tā kopējos aktīvos ir vienāds ar līdzvērtīgo īpatsvaru visai grupai vai ir lielāks par to, un ar šādiem nosacījumiem:
 - i) nodokļu maksātāja pašu kapitāla īpatsvaru tā kopējos aktīvos uzskata par vienādu ar līdzvērtīgo īpatsvaru visai grupai, ja tas ir zemāks par ne vairāk kā diviem procentu punktiem; un
 - ii) visi aktīvi un saistības ir novērtēti, izmantojot to pašu metodi, kura izmantota konsolidētajos finanšu pārskatos, kā minēts 8. punktā;

vai

- b) atskaitīt pārsniedzošās aizņēmumu izmaksas par summu, kas pārsniedz to, kuru tam būtu tiesības atskaitīt saskaņā ar 1. punktu. Šāda augstāka pārsniedzošo aizņēmumu izmaksu atskaitījuma robeža attiecas uz nodokļu maksātāja konsolidēto grupu finanšu grāmatvedības nolūkā un to aprēķina divos posmos:
- i) pirmkārt, nosaka grupas īpatsvaru, grupas pārsniedzošās aizņēmumu izmaksas pret trešām personām dalot ar grupas *EBITDA*; un
 - ii) otrkārt, grupas īpatsvaru reizina ar nodokļu maksātāja *EBITDA*, kas aprēķināta, ievērojot 2. punktu.
6. Nodokļu maksātāja dalībvalsts var paredzēt noteikumus par to, kā vai nu:
- a) pārnest uz priekšu bez laika ierobežojuma pārsniedzošās aizņēmumu izmaksas, kuras nevar atskaitīt tekošajā taksācijas periodā saskaņā ar 1.–5. punktu;
 - b) pārnest uz priekšu bez laika ierobežojuma un atpakaļ – uz laiku, kas nepārsniedz trīs gadus, – pārsniedzošās aizņēmumu izmaksas, kuras nevar atskaitīt tekošajā taksācijas periodā saskaņā ar 1.–5. punktu; vai
 - c) pārnest uz priekšu bez laika ierobežojuma pārsniedzošās aizņēmumu izmaksas un – uz laiku, kas nepārsniedz piecus gadus, – neizmantojot procentu iespējas, kuras nevar atskaitīt tekošajā taksācijas periodā saskaņā ar 1.–5. punktu.
7. Dalībvalstis var izslēgt finanšu sabiedrības no 1.–6. punkta darbības jomas, tostarp gadījumā, ja minētās finanšu sabiedrības ir daļa no konsolidētas grupas finanšu grāmatvedības nolūkā.
8. Piemērojot šo pantu, konsolidēta grupa finanšu grāmatvedības nolūkā sastāv no visām vienībām, kas pilnībā iekļautas konsolidētajos finanšu pārskatos, kuri sagatavoti saskaņā ar Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem vai dalībvalsts finanšu pārskatu standartu sistēmu. Nodokļu maksātājam var dot tiesības izmantot konsolidētos finanšu pārskatus, kas sagatavoti atbilstoši citiem grāmatvedības standartiem.

5. pants

Izceļošanas nodokļa uzlikšana

1. Nodokļu maksātājam piemēro nodokli, kura apmērs atbilst pārvesto aktīvu tirgus vērtībai to izceļošanas laikā, no kuras atņemta aktīvu vērtība nodokļu vajadzībām, jebkurā no šādiem gadījumiem:
- a) nodokļu maksātājs pārved aktīvus no galvenā biroja uz savu pastāvīgo iestādi citā dalībvalstī vai trešā valstī, ja galvenā biroja dalībvalstij pārvešanas dēļ vairs nav tiesību uzlikt nodokli pārvestajiem aktīviem;
 - b) nodokļu maksātājs pārved aktīvus no pastāvīgas iestādes dalībvalstī uz savu galveno biroju vai citu pastāvīgo iestādi citā dalībvalstī vai trešā valstī, ja pastāvīgās iestādes dalībvalstij pārvešanas dēļ vairs nav tiesību uzlikt nodokli pārvestajiem aktīviem;
 - c) nodokļu maksātājs pārceļ rezidenci nodokļu vajadzībām uz citu dalībvalsti vai trešo valsti, izņemot tos aktīvus, kuriem saglabājas faktiskā saikne ar pastāvīgo iestādi pirmajā dalībvalstī;
 - d) nodokļu maksātājs pārved savas pastāvīgās iestādes darījumdarbību no vienas dalībvalsts uz citu dalībvalsti vai trešo valsti, un ja pastāvīgās iestādes dalībvalstij pārvešanas dēļ vairs nav tiesību uzlikt nodokli pārvestajiem aktīviem.
2. Nodokļu maksātājam piešķir tiesības atlikt 1. punktā minētā izceļošanas nodokļa maksāšanu, maksājot to pa daļām piecu gadu laikā, jebkurā no šādiem gadījumiem:
- a) nodokļu maksātājs pārved aktīvus no galvenā biroja uz pastāvīgo iestādi citā dalībvalstī vai trešā valstī, kura ir puse Līgumā par Eiropas Ekonomikas zonu ("EEZ līgums");

- b) nodokļu maksātājs pārved aktīvus no pastāvīgās iestādes dalībvalstī uz galveno biroju vai uz citu pastāvīgo iestādi citā dalībvalstī vai trešā valstī, kura ir puse EEZ līgumā;
- c) nodokļu maksātājs pārceļ rezidenci nodokļu vajadzībām uz citu dalībvalsti vai trešo valsti, kura ir puse EEZ līgumā;
- d) nodokļu maksātājs pārceļ pastāvīgās iestādes darījumdarbību uz citu dalībvalsti vai trešo valsti, kura ir puse EEZ līgumā.

Šo punktu piemēro trešām valstīm, kas ir puses EEZ līgumā, ja tās ar nodokļu maksātāja dalībvalsti vai Savienību ir noslēgušas savstarpējas palīdzības nolīgumu par nodokļu prasījumu piedziņu, kas ir pielīdzināma Padomes Direktīvā 2010/24/ES ⁽¹⁾ paredzētajai savstarpējai palīdzībai.

3. Ja nodokļu maksātājs atliek maksāšanu saskaņā ar 2. punktu, procentus attiecīgā gadījumā var iekasēt saskaņā ar nodokļu maksātāja vai pastāvīgās iestādes dalībvalsts tiesību aktiem.

Ja pastāv pierādāms un faktiskais neatgūšanas risks, nodokļu maksātājiem kā nosacījumu maksājuma atlikšanai, kas paredzēta 2. punktā, var pieprasīt sniegt garantiju.

Šā punkta otro daļu nepiemēro gadījumā, ja nodokļu maksātāja vai pastāvīgās iestādes dalībvalsts tiesību aktos ir paredzēta iespēja nodokļu parādu atgūt ar cita tāda nodokļu maksātāja starpniecību, kurš ir tās pašas grupas sastāvā un kurš ir rezidents nodokļu vajadzībām minētajā dalībvalstī.

4. Ja piemēro 2. punktu, maksājuma atlikšanu nekavējoties pārtrauc un nodokļu parāds ir atgūstams šādos gadījumos:

- a) pārvestie aktīvi vai nodokļu maksātāja pastāvīgās iestādes darījumdarbība tiek pārdota vai kā citādi atsavināta;
- b) pārvestie aktīvi pēc tam tiek pārvesti uz trešo valsti;
- c) nodokļu maksātāja rezidence nodokļu vajadzībām vai tā pastāvīgās iestādes darījumdarbība pēc tam tiek pārcelta uz trešo valsti;
- d) nodokļu maksātājs bankrotē vai tiek likvidēts;
- e) nodokļu maksātājs nepilda savas saistības attiecībā uz maksājumu pa daļām un neizlabo savu stāvokli saprātīgā termiņā, kas nepārsniedz 12 mēnešus.

Šā punkta b) un c) apakšpunktu nepiemēro trešām valstīm, kas ir puses EEZ līgumā, ja tās ar nodokļu maksātāja dalībvalsti vai Savienību ir noslēgušas savstarpējas palīdzības nolīgumu par nodokļu prasījumu piedziņu, kas ir pielīdzināma Padomes Direktīvā 2010/24/ES paredzētajai savstarpējai palīdzībai.

5. Ja aktīvi tiek pārvesti uz citu dalībvalsti, rezidence nodokļu vajadzībām vai pastāvīgās iestādes darījumdarbība tiek pārcelta uz citu dalībvalsti, minētā dalībvalsts atzīst nodokļu maksātāja vai pastāvīgās iestādes dalībvalstī noteikto vērtību par aktīvu sākotnējo vērtību nodokļu vajadzībām, izņemot gadījumus, kad tā neatspoguļo tirgus vērtību.

6. Piemērojot šā panta 1.–5. punktu, "tirgus vērtība" ir summa, pret kuru var apmainīt aktīvu vai par kuru var nokārtot savstarpējas saistības tiešā labprātīgā darījumā starp nesaistītiem pircējiem un pārdevējiem.

7. Ar noteikumu, ka aktīvus 12 mēnešu laikā ir paredzēts pārvietot atpakaļ uz aktīvu pārdevēja dalībvalsti, šo pantu nepiemēro aktīvu pārvešanai saistībā ar vērtspapīru finansēšanu, aktīviem, kas iesniegti kā nodrošinājums, vai gadījumos, kad aktīvus pārved, lai izpildītu prudenciālās kapitāla prasības, vai likviditātes pārvaldības nolūkā.

⁽¹⁾ Padomes Direktīva 2010/24/ES (2010. gada 16. marts) par savstarpēju palīdzību prasījumu piedziņā saistībā ar noteiktiem maksājumiem, nodokļiem, un citiem pasākumiem (OV L 84, 31.3.2010., 1. lpp.).

6. pants

Vispārīgs noteikums par ļaunprātīgas izmantošanas novēršanu

1. Uzņēmumu ienākuma nodokļa saistību aprēķināšanas vajadzībām dalībvalstis neņem vērā struktūru vai struktūru virknes, kuras, tā kā ir izveidotas vienīgi vai galvenokārt ar mērķi gūt nodokļu priekšrocības, kas ir pretrunā piemērojamo nodokļu tiesību aktu priekšmetam vai nolūkam, ņemot vērā visus attiecīgos faktus un apstākļus, nav īstas. Struktūra var ietvert vairākus posmus vai daļas.
2. Šā panta 1. punkta nolūkos struktūra vai struktūru virkne ir uzskatāma par neīstu, ciktāl tā nav izveidota pamatotu komerciālu iemeslu dēļ, kas atspoguļo ekonomisko realitāti.
3. Ja saskaņā ar 1. punktu netiek ņemta vērā struktūra vai struktūru virkne, nodokļu saistības aprēķina saskaņā ar valsts tiesību aktiem.

7. pants

Noteikums par kontrolētiem ārvalstu uzņēmumiem

1. Nodokļu maksātāja dalībvalsts vienību vai pastāvīgo iestādi, kuras peļņai nepiemēro nodokli vai kuras peļņa ir atbrīvota no nodokļa minētajā dalībvalstī, traktē kā kontrolētu ārvalstu uzņēmumu, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:
 - a) vienības gadījumā nodokļu maksātājs pats vai kopā ar saviem saistītajiem uzņēmumiem tur tiešu vai netiešu dalību vairāk nekā 50 procentu balsstiesību apmērā vai tam tieši vai netieši pieder vairāk nekā 50 procenti no kapitāla, vai tas ir tiesīgs saņemt vairāk nekā 50 procentus no šīs saimnieciskās vienības peļņas; un
 - b) vienības vai pastāvīgās iestādes reāli samaksātais uzņēmumu ienākuma nodoklis par ieņēmumiem ir zemāks nekā starpība starp uzņēmumu ienākuma nodokli, kas būtu iekasēts no vienības vai pastāvīgās iestādes atbilstīgi piemērojamai uzņēmumu ienākuma nodokļa sistēmai nodokļa maksātāja dalībvalstī, un reālo uzņēmumu ienākuma nodokli, ko vienība vai pastāvīgā iestāde ir samaksājusi par ieņēmumiem.

Pirmās daļas b) apakšpunkta vajadzībām netiek ņemta vērā kontrolēta ārvalstu uzņēmuma pastāvīgā iestāde, kurai nepiemēro nodokļus vai kura ir atbrīvota no nodokļa kontrolētā ārvalstu uzņēmuma jurisdikcijā. Turklāt uzņēmumu ienākuma nodoklis, kas tiktu iekasēts nodokļu maksātāja dalībvalstī, ir tāds, kādu to aprēķina saskaņā ar nodokļu maksātāja dalībvalsts noteikumiem.

2. Ja vienību vai pastāvīgo iestādi saskaņā ar 1. punktu traktē kā kontrolētu ārvalstu uzņēmumu, nodokļu maksātāja dalībvalsts nodokļa bāzē iekļauj:
 - a) vienības nesadalītos ieņēmumus vai pastāvīgās iestādes ieņēmumus, ko iegūst no šādām kategorijām:
 - i) procenti vai jebkādi citi ieņēmumi, ko rada finanšu aktīvi;
 - ii) autoratlīdzības vai citi ieņēmumi, ko rada intelektuālais īpašums;
 - iii) dividendes un ieņēmumi no akciju atsavināšanas;
 - iv) ieņēmumi no finanšu līzings;
 - v) ieņēmumi no apdrošināšanas, banku un citas finanšu darbības;
 - vi) ieņēmumi no uzņēmumiem, no kuriem saņemti rēķini un kuri saņem ieņēmumus no tādu preču pārdošanas un pakalpojumu sniegšanas, kas iepirkti no saistītajiem uzņēmumiem un pārdoti tiem un kas nepievieno nekādu vai pievieno nelielu ekonomisko vērtību;

Šo punktu nepiemēro, ja kontrolēts ārvalstu uzņēmums veic būtisku saimniecisko darbību, izmantojot personālu, aprīkojumu, aktīvus un telpas, par ko liecina attiecīgie fakti un apstākļi.

Ja kontrolētais ārvalstu uzņēmums ir trešās valsts, kas nav EEZ līguma puse, rezidents vai atrodas tajā, dalībvalstis var nolemt nepiemērot iepriekšējo daļu.

vai

- b) vienības vai pastāvīgās iestādes nesadalītos ienākumus, ko iegūst no neīstām struktūrām, kuru izveidošanas objektīvais iemesls ir nodokļu priekšrocību gūšana.

Piemērojot šo punktu, struktūru vai to virkni uzskata par neīstu, ciktāl vienībai vai pastāvīgajai iestādei nebūtu piederējuši aktīvi vai tā nebūtu uzņēmusies riskus, kuri rada visus tās ienākumus vai daļu no tās ienākumiem, ja tā nebūtu bijusi tāda uzņēmuma kontrolē, kurā nozīmīgi amatpersonu pienākumi, kas skar minētos aktīvus un riskus, tiek pildīti un ir par iemeslu kontrolētā uzņēmuma ienākumu gūšanai.

3. Ja atbilstoši dalībvalsts noteikumiem nodokļu maksātāja nodokļa bāzi aprēķina saskaņā ar 2. punkta a) apakšpunktu, dalībvalsts var izvēlēties netraktēt vienību vai pastāvīgo iestādi saskaņā ar 1. punktu kā kontrolētu ārvalstu uzņēmumu, ja viena trešā daļa vai mazāk no ienākumiem, ko ir uzkrājusi vienība vai pastāvīgā iestāde, ir attiecināma uz kategorijām saskaņā ar 2. punkta a) apakšpunktu.

Ja atbilstoši dalībvalsts noteikumiem nodokļu maksātāja nodokļa bāzi aprēķina saskaņā ar 2. punkta a) apakšpunktu, dalībvalsts var izvēlēties netraktēt finanšu sabiedrības kā kontrolētus ārvalstu uzņēmumus, ja viena trešā daļa vai mazāk no vienības ienākumiem no kategorijām saskaņā ar 2. punkta a) apakšpunktu radušies darījumos ar nodokļu maksātāju vai tā saistītajiem uzņēmumiem.

4. Dalībvalstis var no 2. punkta b) apakšpunkta darbības jomas izslēgt vienību vai pastāvīgo iestādi:

- a) ar grāmatvedības peļņu, kas nepārsniedz EUR 750 000, un ar ienākumiem, kas nav gūti no tirdzniecības un nepārsniedz EUR 75 000; vai
- b) kuras grāmatvedības peļņa nepārsniedz 10 procentus no tās darbības izmaksām attiecīgajā taksācijas periodā.

Piemērojot pirmās daļas b) apakšpunktu, darbības izmaksas nedrīkst ietvert to preču izmaksas, kas pārdotas ārpus valsts, kurā vienība ir rezidente vai kurā atrodas pastāvīgā iestāde nodokļu vajadzībām un attiecībā uz maksājumiem saistītajiem uzņēmumiem.

8. pants

Kontrolētu ārvalstu uzņēmumu ienākumu aprēķināšana

1. Ja piemēro 7. panta 2. punkta a) apakšpunktu, ienākumus, ko iekļauj nodokļu maksātāja nodokļa bāzē, aprēķina atbilstoši tās dalībvalsts uzņēmumu ienākuma nodokļa sistēmas noteikumiem, kurā ir nodokļu maksātāja rezidence nodokļu vajadzībām vai kurā tas atrodas. Vienības vai pastāvīgās iestādes zaudējumus neiekļauj nodokļa bāzē, bet tos saskaņā ar valsts tiesību aktiem var pārņemt uz nākamajiem periodiem un ņemt vērā turpmākajos taksācijas periodos.

2. Ja piemēro 7. panta 2. punkta b) apakšpunktu, tad ienākumi, kas iekļaujami nodokļu maksātāja nodokļa bāzē, ir vienīgi tās summas, kuras radušās no aktīviem un riskiem, kas saistīti ar nozīmīgu amatpersonu pienākumiem, ko izpilda kontrolējošais uzņēmums. Kontrolētā ārvalstu uzņēmuma attiecināmos ienākumus aprēķina saskaņā ar nesaistītu uzņēmumu darījuma principu.

3. Nodokļa bāzē ietveramos ienākumus aprēķina proporcionāli nodokļu maksātāja dalībai vienībā, ka definēts 7. panta 1. punkta a) apakšpunktā.

4. Ienākumus ietver tajā nodokļu maksātāja taksācijas periodā, kurā beidzas vienības taksācijas gads.

5. Ja vienība sadala peļņu nodokļu maksātājam un šī sadalītā peļņa ir iekļauta nodokļu maksātāja apliekamajos ienākumos, tad nolūkā novērst nodokļu dubulto uzlikšanu ienākumu summas, kas iepriekš iekļautas nodokļa bāzē, ievērojot 7. pantu, atskaita no nodokļa bāzes, aprēķinot maksājamo nodokli par sadalīto peļņu.

6. Ja nodokļu maksātājs atsavina savu daļu vienībā vai pastāvīgās iestādes veiktu darījumdarbību un jebkura daļa no ieņēmumiem par atsavināšanu ir iepriekš iekļautas nodokļa bāzē, ievērojot 7. pantu, tad nolūkā novērst nodokļu dubulto uzlikšanu minēto summu atskaita no nodokļa bāzes, aprēķinot par minētajiem ieņēmumiem maksājamo nodokli.

7. Nodokļu maksātāja dalībvalsts piešķir vienības vai pastāvīgās iestādes samaksātā nodokļa atskaitījumu no nodokļu maksātāja nodokļu saistībām tā nodokļu rezidences vai atrašanās vietas valstī. Atskaitījumu aprēķina saskaņā ar valsts tiesību aktiem.

9. pants

Hibrīdneatbilstības

1. Ja hibrīdneatbilstības sekas ir dubulta atskaitīšana, atskaitījumu īsteno tikai tajā dalībvalstī, kurā šāds maksājums tika veikts.

2. Ja hibrīdneatbilstības sekas ir atskaitījums bez iekļaušanas, maksātāja dalībvalsts atsakās no šāda maksājuma atskaitīšanas.

III NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

10. pants

Pārskatīšana

1. Komisija novērtē šīs direktīvas īstenošanu, jo īpaši 4. panta ietekmi, līdz 2020. gada 9. augustam un par to ziņo Padomei. Komisijas ziņojumam vajadzības gadījumā pievieno leģislatīva akta priekšlikumu.

2. Dalībvalstis paziņo Komisijai visu informāciju, kas nepieciešama šīs direktīvas īstenošanas novērtējumam.

3. Dalībvalstis, kuras minētas 11. panta 6. punktā, līdz 2017. gada 1. jūlijam Komisijai paziņo visu informāciju, kas nepieciešama, lai izvērtētu to mērķtiecīgo valsts noteikumu efektivitāti, kuri paredzēti nolūkā novērst riskus (BEPS).

11. pants

Transponēšana

1. Dalībvalstis līdz 2018. gada 31. decembrim pieņem un publicē normatīvos un administratīvos aktus, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis nekavējoties dara Komisijai zināmu minēto noteikumu tekstu.

Tās piemēro minētos noteikumus no 2019. gada 1. janvāra.

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsauce.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

3. Ja šajā direktīvā ir atsauce uz naudas summu euro (EUR), dalībvalstis, kuru naudas vienība nav euro, var izvēlēties aprēķināt atbilstošo vērtību savas valsts valūtā 2016. gada 12. jūlijā.

4. Atkāpjoties no 5. panta 2. punkta, Igaunija tikmēr, kamēr tā neuzliek nodokli nesadalītai peļņai, drīkst uzskatīt aktīvu pārvešanu finansiālā vai nefinansiālā veidā, tostarp skaidrā naudā, no pastāvīgas darījumdarbības vietas, kas atrodas Igaunijā, uz galveno biroju vai citu pastāvīgu darījumdarbības vietu citā dalībvalstī vai trešā valstī, kura ir EEZ līguma puse, par peļņas sadali un iekasēt ienākuma nodokli, nepiešķirot nodokļu maksātājiem tiesības atlikt šāda nodokļa maksāšanu.

5. Atkāpjoties no 1. punkta, dalībvalstis līdz 2019. gada 31. decembrim pieņem un publicē normatīvos un administratīvos aktus, kas vajadzīgi, lai izpildītu 5. panta prasības. Dalībvalstis nekavējoties dara Komisijai zināmu minēto noteikumu tekstu.

Tās piemēro minētos noteikumus no 2020. gada 1. janvāra.

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsauce.

6. Atkāpjoties no 4. panta, dalībvalstis, kurās 2016. gada 8. augustā pastāv mērķtiecīgi valsts noteikumi, kas paredzēti nolūkā novērst BEPS riskus un kas ir tikpat efektīvi kā šajā direktīvā izklāstītais procentu ierobežošanas noteikums, var šos mērķtiecīgos noteikumus piemērot līdz pirmā pilnā fiskālā gada beigām pēc dienas, kurā oficiālā tīmekļa vietnē ir publicēta ESAO locekļu vienošanās par minimālo standartu attiecībā uz BEPS 4. rīcībasaikumu, bet vēlākais līdz 2024. gada 1. janvārim.

12. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

13. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē, 2016. gada 12. jūlijā

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
P. KAŽIMÍR